

Komentář

Vývoj v prosinci 2005

A. Indexy cen dovozu a vývozu zboží

Meziměsíční srovnání:

- Ceny zahraničního obchodu již druhý měsíc klesaly. *Dovozní* ceny se snížily o 0,3 % (v listopadu o 0,8 %), *vývozní* ceny pak stejně jako v listopadu o 0,9 %. Hlavním důvodem tohoto vývoje bylo jednak posílení kurzu koruny vůči euru a dolaru, a dále pokles ceny ropy na světových trzích v předchozích měsících. Tento pokles vyústil ve snížení dovozních i vývozních cen nerostných paliv a rovněž s nimi souvisejících cen chemikálií.
- *Dovozní* ceny byly nejvíce ovlivněny poklesem cen strojů a dopravních prostředků o 0,5 % (hlavně strojů a zařízení k výrobě energie). Nejvýrazněji klesly ceny ostatních surovin – o 1,9 % (především rud kovů a šrotu). V souvislosti s vývojem ceny ropy na světových trzích se snížily i ceny nerostných paliv o 0,1 % a chemikálií o 1,2 % (zejména organických chemikálií). Z významnějších sledovaných skupin se zvýšily pouze ceny potravin o 1,4 % (hlavně zeleniny a ovoce).
- Na pokles celkového meziměsíčního indexu *vývozních* cen mělo největší vliv snížení cen polotovarů o 0,9 % (především výrobků z pryže). Klesly ceny všech významnějších sledovaných skupin. Významněji klesly ceny nerostných paliv o 1,9 % (zejména ropných výrobků) a chemikálií o 2,7 % (hlavně plastů a organických chemikálií). Ceny strojů a dopravních prostředků se snížily o 0,6 % (především ostatních dopravních a přepravních prostředků).
- *Směnné relace* měly již desátý měsíc hodnotu nižší než 100 %. V prosinci to bylo 99,4 %, tedy o 0,5 p.b. méně než v listopadu. Hodnota směnných relací byla nejnižší ve skupině potravin – 98,0 %, nejvyšší pak ve skupině ostatní suroviny – 101,1 %. Hodnota směnných relací skupiny stroje a dopravní prostředky činila 99,9 %, tedy stejně jako v listopadu.

Meziroční srovnání:

- *Dovozní* ceny se zvýšily o 2,9 % (v listopadu o 1,4 %), *vývozní* ceny naopak klesly o 2,6 % (v listopadu o 2,9 %). Vývoj cen zahraničního obchodu byl opět ovlivněn kurzem koruny vůči euru a dolaru, avšak v úhrnu méně než v listopadu.
- *Dovozní* ceny byly nejvíce ovlivněny růstem cen nerostných paliv o 43,1 % (hlavně plynu, ropy a ropných výrobků). Zvýšily se i ceny ostatních surovin o 1,4 % (především vlákniny a kaučuku) a potravin o 1,5 % (zejména kávy a ryb). Ceny ostatních sledovaných skupin naopak klesly, z významnějších skupin hlavně u hotových výrobků – o 7,8 %. Ceny strojů a dopravních prostředků se snížily o 1,5 % (především strojů a zařízení k výrobě energie).

- Největší vliv na pokles celkového meziročního indexu cen *vývozu* mělo snížení cen polotovarů o 6,3 % (zejména kůže, železa a oceli). Ceny strojů a dopravních prostředků klesly o 2,1 % (hlavně kancelářských strojů a zařízení k automatizovanému zpracování dat). Z významnějších skupin se výrazněji zvýšily, podobně jako u dovozu, především ceny nerostných paliv – o 10,5 % (především ropných výrobků).
- *Směnné relace* dosáhly hodnoty 94,7 %, tedy o 1,1 p.b. méně než v listopadu a zároveň i nejnižší hodnoty od června roku 2000. Významně zde opět působil kurzový vliv, když koruna vůči euru posílila a naopak oslabila vůči dolaru. V porovnání s listopadem se hodnota směnných relací snížila (resp. nerostla) ve všech sledovaných skupinách. Nejnižší pak byla, již od června, ve skupině nerostná paliva - 77,2 %, vyšší pak především ve skupině hotové výrobky – 106,6 %. Hodnota směnných relací ve skupině stroje a dopravní prostředky činila 99,4 % (tj. o 0,4 p.b. méně než v listopadu).

Vývoj v roce 2005

V průměru za celý rok 2005 se dovozní ceny meziročně zvýšily o 0,3 % (v roce 2004 o 1,6 %), vývozní ceny se naopak snížily o 1,4 % (v roce 2004 se zvýšily o 3,7 %). Jedním z důvodů tohoto vývoje bylo výrazné posílení koruny vůči euru, což snižovalo úroveň především vývozních cen. Klesly ceny většiny sledovaných skupin, s významnou výjimkou u skupiny nerostných paliv, zejména ropy, ropných výrobků a plynu.

V dovozu se nejvíce meziročně zvýšily, v souladu s vývojem na světových trzích, ceny nerostných paliv – o 29,2 % (hlavně plynu, ropy a ropných výrobků). Z významnějších sledovaných skupin pak rostly již jen ceny ostatních surovin – o 1,1 % (zejména rud kovů a šrotu). Ceny strojů a dopravních prostředků klesly o 4,0 % (především zařízení k telekomunikaci a záznamu a reprodukci zvuku). Z významnějších sledovaných skupin se nejvíce snížily ceny hotových výrobků – o 7,3 % (hlavně různých výrobků).

Rovněž ve vývozu se významně meziročně zvýšily ceny nerostných paliv - o 16,5 % (zejména ropných výrobků) a s nimi souvisejících chemikálií – o 1,4 %. Ceny všech ostatních významnějších sledovaných skupin klesly, nejvýrazněji pak strojů a dopravních prostředků – o 4,0 % (především kancelářských strojů a zařízení k automatizovanému zpracování dat).

Meziroční *směnné relace* dosáhly v úhrnu v roce 2005 negativní hodnoty 98,3 %, tedy o 3,8 p.b. méně než v roce 2004.

B. Indexy cen mezinárodní dopravy a bankovních služeb

Meziměsíční srovnání:

- *U mezinárodní železniční dopravy osobní* klesly cenové indexy po území ČR (aktiva) a ve směru z ČR (pasiva) shodně o 2,3 %, u tranzitu o 2,2 %.
- *U mezinárodní železniční dopravy nákladní* (jen po území ČR) klesl index cen v dovozním směru jen o 0,9 %, ve vývozním směru o 0,3 % a u tranzitu o 1,7 %.
- *Ceny mezinárodní letecké dopravy osobní* klesly mírně jak ve směru do ČR (o 0,2 %), tak ve směru z ČR (o 0,4 %). I u *nákladní dopravy* klesl index cen ve směru do ČR pouze o 0,1 %, ve směru z ČR se opět nezměnil.
- *Ceny bankovních služeb ve styku se zahraničím* zůstaly beze změny.

Meziroční srovnání:

- *U mezinárodní železniční dopravy osobní* klesly ceny po území ČR (aktiva) o 1,7 %, ve směru z ČR (pasiva) o 0,5 % a ceny tranzitu o 1,8 %.
- *U mezinárodní železniční dopravy nákladní* (jen po území ČR) vzrostly ceny u dovozního směru o 7,4 %, ceny tranzitu o 5,1 %. U vývozního směru zůstaly pod úrovní loňského roku o 2,9 %.
- *Ceny mezinárodní letecké dopravy osobní* ve směru do ČR vzrostly o 1,7 %, ve směru z ČR o 1,8 %. U *nákladní dopravy* ceny ve směru do ČR klesly o 0,6 %, ve směru z ČR zůstaly i nadále na úrovni loňského roku.
- *Ceny bankovních služeb ve styku se zahraničím* byly v úhrnu vyšší o 3,8 % vlivem vzrůstu cen za hladké platby o 4,7 %. Ceny za dokumentární akreditivy a dokumentární inkasa se nezměnily.

Vývoj v roce 2005

U mezinárodní železniční dopravy osobní byly cenové změny v průběhu roku 2005 ovlivněny pouze změnami kurzu EUR. V průměru byly ceny proti roku 2004 spíše nižší - po území ČR (aktiva) o 1,2 %, u tranzitu o 1,4 %, ve směru z ČR (pasiva) zůstal průměr cen stejný, což bylo u aktiv a tranzitu shodně o 2,4 p.b. a u pasiv o 14,9 p.b. méně než v roce 2004. V tomto vývoji se kromě zvýšení tarifních cen některých evropských železnic (od 12.12.2004) promítly i kurzovní změny eura, které vzhledem k významnému posílení koruny vůči euru převážily.

Ceny mezinárodní železniční dopravy nákladní (jen po území ČR) byly v dovozním směru po celý rok vyšší než v roce 2004 v důsledku zvýšení tarifních cen v lednu 2004. Ve vývozním směru v druhé polovině roku ceny klesly pod úroveň roku 2004, i když i zde došlo v lednu ke zvýšení tarifních cen. To se promítlo i do sledovaných průměrných cen, které proti roku 2004 v průměru vzrostly v dovozním směru o 11,2 %, ve vývozním směru jen o 2,1 %, což bylo o 4,0 p.b. více, resp. o 13,4 p.b. méně než v roce 2004. U tranzitu, kde se ceny celý rok měnily pouze vlivem změny kurzu EUR, vzrostly v průměru o 5,5 %, což bylo o 7,1 p.b. více než v roce 2004.

Ceny mezinárodní letecké dopravy osobní ve směru do ČR, kde se kromě cenových změn projevují i změny kurzů cizích měn, byly s výjimkou jednoho měsíce po celý rok pod úrovní roku 2004, v průměru o 4,1 %, což bylo o 5,9 p.b. méně než v roce 2004. Ve směru z ČR byly ceny naopak po celý rok vyšší, průměrný nárůst činil 4,7 %, avšak o 0,7 p.b. méně než v roce 2004. I u nákladní dopravy ve směru do ČR byly ceny po celý rok nižší než v roce 2004, v průměru se snížily o 6,8 %. Ve směru z ČR se ceny již dlouhou dobu nezměnily.

Ceny bankovních služeb ve styku se zahraničím za hladké platby vzrostly na začátku roku, ceny za dokumentární akreditivy a dokumentární inkasa se celý rok nezměnily. V porovnání s rokem 2004 byl roční průměr cen úhrnu o 4,2 % vyšší – zvýšení za hladké platby činilo 5,4 %, za dokumentární akreditivy a dokumentární inkasa zůstaly ceny beze změny.